

Περιπατητικές διαδρομές και στάσεις
εναπόθεση υπαίθριων κατασκευών φιλοξενίας στο Κουφονήσι

περιπατητικές διαδρομές και στάσεις

εναπόθεση υπαίθριων κατασκευών φιλοξενίας στο Κουφονήσι

ΤΙΤΛΟΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ : Περιπατητικές διαδρομές και στάσεις_εναπόθεση υπαίθριων κατασκευών φιλοξενίας στο Κουφονήσι

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ : Ζ.ΚΟΤΙΩΝΗΣ

ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ : ΠΥΡΠΥΡΗ ΕΛΕΝΗ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της διπλωματικής εργασίας, είναι η εναπόθεση κατασκευών φιλοξενίας στο Κουφονήσι, ώστε να δημιουργηθούν προϋποθέσεις να «ξαναανακαλυφτεί» το τοπίο, από προοπτικές ανθρώπινων κατασκευών ή τοπικών θέσεων που έχουν παρακμάσει ή παραβλεφθεί οι χρήσεις τους. Το Κουφονήσι είναι ένας προορισμός που ενδείκνυται καθαρά για πεζοπορία και κυρίως για εξερεύνηση παραλιών. Η πρόσβαση στις παραλίες, με οποιοδήποτε μέσο μεταφοράς, σταματάει σε ένα σημείο και συνεχίζεται η εξερεύνηση με τα πόδια. Σε ένα σημείο της διαδρομής υπάρχει ένα μονοπάτι που ενώνει δυο μεγάλες παραλίες. Παλαιότερα λειτουργούσε ως χώρος κατασκήνωσης, όπου αργότερα απαγορεύτηκε η λειτουργία του για υγειονομικούς λόγους. Προτείνεται να γίνει μία αναδιαμόρφωση της συγκεκριμένης περιοχής, ώστε να επαναφερθεί αυτή η ζωντάνια και η ένταση σε εκείνο το σημείο. Ο γραμμικός χειρισμός αποτέλεσε οδηγό μορφοποίησης του τοπίου λαμβάνοντας υπόψιν τις λέξεις κίνηση-στάση-σώμα στο σχεδιασμό. Η τελική χάραξη έγινε πάνω σε ίχνη παλαιών μονοπατιών που προϋπήρχαν. Το υπάρχον παραλιακό μονοπάτι ορίζεται από τους θάμνους (υπάρχουσα φύτευση της περιοχής) και από ένα πέτρινο τοίχιο το οποίο βρίσκεται κατά μήκος της περιοχής. Παράλληλα με την εξωτερική διαδρομή προτείνεται και η δημιουργία μίας νέας διαδρομής, εσωτερικά της περιοχής. Οι κατασκευές φιλοξενίας αποτελούνται από ένα αναψυκτήριο στην εσωτερική διαδρομή με αποθηκευτικούς χώρους, ένα χώρο αποδυτηρίων και ένα χώρο wc. Κατασκευή φιλοξενίας αποτελεί και το πρότυπο που δημιουργήσαμε, καθώς μεταλλάσσεται σε σκίαστρο στην εσωτερική διαδρομή και σε ξαπλώστρα στην εξωτερική διαδρομή. Τα υλικά που χρησιμοποιούνται στις κατασκευές μας και γενικότερα σε όλη τη σύνθεση του τοπίου είναι υλικά της περιοχής που προϋπήρχαν, όπως το καλάμι. Προσπαθούμε να αναδείξουμε την πορεία του εκάστοτε μονοπατιού ως ελκυστικού περιπάτου με δυνατότητες στάσεις και ανάπαυσης. Οι δύο διαδρομές που δημιουργούνται η μία από φυσικό όριο και η άλλη από τεχνητό καθώς και τα μικροσυμβάντα στην περιοχή έρχονται να ξαναζωντανέψουν την περιοχή. Ο χρήστης χρησιμοποιεί τη μονάδα προσωρινής φιλοξενίας ανάλογα με τη δική του προσωπικότητα, φαντασία και επιθυμία και σύμφωνα με τους περιορισμούς και τις δυνατότητες του χώρου.

Thesis Topic: Walking routes and stops_ outdoor storage building hosting in Koufonisi

Tutor: Z.KOTIONIS

Student: PYRPYRI ELENI

Summary:

The aim of this thesis is the deposition of hospitality structures at Koufonisi, so as to create the conditions to <<reinvent >> the landscape ,from the human constructive perspective or local spots that have been devoured or overlooked from their use. Koufonisi is a destination indicated for hiking and primarily exploration of virgin beaches .The access to the beaches , using any kind of transport , goes up to a point and the rest of the exploration can be done only on foot. Following this route you meet a footpath which connects two of the largest beaches of the island .Back in the days the spot used to be a camping site which at a later stage was stopped from operating for hygienic reasons. A proposal has been made for the redevelopment of this specific area in order to reignite(bring back) the vividness and liveliness on the spot. A linear drive was the reformatting guide of the landscape considering the words motion-stop-body for the design. The final drawing was over traces of old paths that predate. The existing coastal path is defined by bushes (existing planting area) and a stone wall located along the region. Along with the external route is proposed to create a new path inside the area. The hospitality structures consist of a refreshment in the internal route, with storage, a changing room, and a wc.The hospitality structure is a self created prototype which is used as a shade for the internal route and as a lounge for the external route. The materials used in our construction and in general for the whole composition across the landscape are local materials that pre-existed in the area, such as the pole. We try to highlight the progress of each pathway as an attractive promenade with potential stops and rest. The two routes, the one created from a physical limit and the other by artificial as well as the outgoings of the area revive the spot. The user uses the temporary accommodation unit according to its own personality, imagination and desire and in accordance with the limitations and possibilities of the space.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

1. εισαγωγή
 - 1.1 συναισθηματική τοπογραφία (πικιώνης)
 - 1.2 περιοχή μελέτης-Κουφονησί
2. περιπατητικές διαδρομές και στάσεις
 - 2.1 προσεγγίζοντας το τοπίο
 - 2.2 εξωτερική διαδρομή και φύτευση
 - 2.3 εσωτερική διαδρομή
3. οπτικές φυγές και χαραξείς
 - 3.1 έργο Φιλοππάπου-Πικιώνης
 - 3.2 χαραξείς στην περιοχή
 - 3.3 τοπογραφικό περιοχής
 - 3.4 τομές διαδρομών
4. κατασκευές φιλοξενίας
 - 4.1 υλικό κατασκευής
 - 4.2 αναψυκτήριο-αποδυτήρια-wc
 - 4.3 πρότυπο φιλοξενίας
 - 4.4 κατασκευή προτύπου φιλοξενίας
 - 4.5 στάδια κατασκευής της ξαπλώστρας
 - 4.6 φωτορεαλιστικές απεικονίσεις
 - 4.7 επαφή με την κατασκευή και το τοπίο
5. επιλογές
6. βιβλιογραφία

1__Εισαγωγή

Περπατώντας επάνω σε τούτη τη γη, η καρδιά μας χαίρεται με την πρώτη χαρά του νηπίου την κίνησή μας μέσα στο χώρο της πλάσης, την αλληλοδιάδοχη τούτη καταστροφή κι Χαίρεται το προχώρημα του κορμιού επάνω απ' την ανάγλυφη τούτη ταινία που είναι το έδαφος. Και το πνεύμα μας ευφραίνεται από τους άπειρους συνδυασμούς των τριών διαστάσεων του Χώρου, που μας συντυχαίνουν και αλλάζουν στο κάθε μας βήμα ένα γύρω μας, και που το πέρασμα ακόμα ενός συννέφου ,ψηλά εις τον ουρανό είναι ικανό να τους μεταβάλλει. Προσπερνούμε δίπλα σε τούτο το βράχο, τον κορμό του δέντρου ή κάτω από τούτο το θύσανο της φυλλωσιάς του. Ανεβαίνουμε, κατεβαίνουμε μαζί με το έδαφος, επάνω εις τα κυρτώματά του, τους γηλόφους, τα όρη ή βαθιά μέσα στις κοιλάδες. Χαιρόμαστε την επίπεδη έκταση της πεδιάδος, μετρούμε τη γη με τον κόπο του κορμιού μας. Εδώ το έδαφος είναι σκληρό, πετρώδες, απότομο• το χώμα ξερό. Εκεί η γη είναι επίπεδη. Νερό αναβλύζει ανάμεσα από βρύα. Εδώ οι πνοές, το ύψος και η σύσταση του εδάφους μας αναγγέλουν τη γειτνίαση της θάλασσας. Το έρημο τούτο μονοπάτι είναι απείρως ανώτερο από τις λεωφόρους των μεγαλουπόλεων. Γιατί με την κάθε πτυχή του, με τις καμπές του, τις άπειρες εναλλαγές της προοπτικής του χώρου που παρουσιάζει, μας μαθαίνει τη θεία υπόσταση της ατομικότητας της υποταγμένης εις την αρμονία του Όλου. Ο Rodin, αναλύοντας την ανθρώπινη περπατησιά, καταλήγει με θαυμασμό: «Ο άνθρωπος είναι ένας ναός που βαδίζει» (Les Cathedrales de France). Σκοπός της διπλωματικής εργασίας, είναι η εναπόθεση κατασκευών φιλοξενίας στο Κουφονήσι, ώστε να δημιουργηθούν προϋποθέσεις να «ξαναανακαλυφτεί» το τοπίο, από προοπτικές ανθρώπινων κατασκευών ή τοπικών θέσεων που έχουν παρακμάσει ή παραβλεφθεί οι χρήσεις τους. Η εναπόθεση των κατασκευών δεν έχει μόνιμο χαρακτήρα, εφόσον «αφήνονται» να «πλεύσουν» ή να «χυθούν» στο τοπίο χωρίς να θεμελιώνονται. Η διάρκεια τους καθορίζεται από δευτερογενείς παράγοντες ,όπως καιρικά φαινόμενα ή ανθρώπινες παρεμβάσεις. Τα Κουφονήσια αποτελούνται από το Κάτω και Επάνω Κουφονήσι και ανήκουν στο σύμπλεγμα των Μικρών Ανατολικών Κυκλάδων. Γεωγραφικά, τα συναντά κανείς στα νοτιοανατολικά της Νάξου και δυτικά της Αμοργού. Αναπόσπαστα συνδεδεμένη με το όνομα τους είναι και η Κέρος, ένα μικρό, ακατοίκητο νησί, 15 τ.χλμ., που όμως φιλοξενεί σημαντικά ευρήματα του κυκλαδικού πολιτισμού. Η ονομασία των νησιών αποδίδεται στις πολλές σπηλιές που υπάρχουν στις ακτές τους και σημαίνει «κούφια» νησιά. Υπάρχουν δύο εκδοχές για το πώς προήλθε η ονομασία του νησιού. Η πρώτη υποστηρίζει πως το όνομα προέρχεται από την αρχαιότητα και το πήρε από τον κόλπο που βρίσκεται μεταξύ των δύο νησιών και του Γλαρονησίου και λεγόταν «Κουφός Λιμνή», δηλαδή απάνεμο λιμάνι, όπου μπορούσε να ελλιμενιστεί πλοίο. Η δεύτερη εκδοχή έχει δοθεί από το νησιογράφο Μάνεση που υποστηρίζει ότι η ονομασία Κουφονήσια οφείλεται στις πολλές σπηλιές και τα ιζήματα γύρω-γύρω στο νησί, χωρίς συμπαγή βράχο (κουφό το χώμα - Κουφονήσια). Στον αντίποδα των δυο αυτών θεωριών, συναντάμε τη μαρτυρία του Αντώνη Μηλιαράκη που το 1920 έγραψε ότι το Πάνω Κουφονήσι ονομαζόταν «Φακούσα» από το σχήμα φακής που έχει το νησί και το Κάτω Κουφονήσι ονομαζόταν «Πίνο» από τις πολλές Πίνες (είδος ψαριού) που υπάρχουν στο νησί. Το Επάνω Κουφονήσι είναι το μικρότερο και πιο πυκνοκατοικημένο νησάκι των Κυκλάδων. Έχει έκταση 3,5 τ. χλμ. και 366 κατοίκους. Έχει αρχίσει να αναπτύσσεται τουριστικά την τελευταία δεκαετία. Παρόλα αυτά

η φυσική ομορφιά και η παραδοσιακή γοητεία του έχουν διατηρηθεί αναλλοίωτες. Τα εδαφολογικά, γεωλογικά χαρακτηριστικά της περιοχής είναι πανομοιότυπα με αυτά των υπόλοιπων Κυκλαδτικών νησιών. Επομένως, το ανάγλυφο του νησιού παρουσιάζεται έντονο με απότομες ακρογιαλιές και μικρούς όρμους. Στο εσωτερικό του νησιού οι λοφώδεις εξάρσεις παρουσιάζονται πιο έντονες. Το νησί έχει πολύ ήπιο ανάγλυφο και είναι εμφανής η απουσία έντονων τεκτονικών φαινομένων. Ένα μονοπάτι παράλληλο με τη νότια ακτογραμμή του νησιού επιτρέπει να δει κανείς τις παραλίες του νησιού. Οι παραλίες έχουν χοντρή άμμο και προσφέρονται για ήσυχες διακοπές και απομόνωση.

Η περιοχή ζωντανεύει από τη μαζική προσέλευση τουριστών και όχι μόνο, ιδίως κατά τους καλοκαιρινούς μήνες. Το Κουφονήσι είναι ένας προορισμός που ενδείκνυται καθαρά για πεζοπορία και κυρίως για εξερεύνηση παραλιών. Η πρόσβαση στις παραλίες, με οποιοδήποτε μέσο μεταφοράς, σταματάει σε ένα σημείο και συνεχίζεται η εξερεύνηση με τα πόδια. Από το συγκεκριμένο σημείο ξεκινάει ένα παραλιακό μονοπάτι, το οποίο καταλήγει στην άκρη του νησιού και η μέση διάρκεια του είναι 45 λεπτά. Καθόλη τη διάρκεια ο περιπατητής έρχεται σε άμεση επαφή με το νησί και τις φυσικές του ομορφιές, ανακαλύπτει κρυφούς κολπίσκους, παραλίες μεγαλύτερες καθώς και πολλές κουφάλες, όπου ενδείκνυται για βουτιές. Σε ένα σημείο της διαδρομής υπάρχει ένα μονοπάτι που ενώνει δυο μεγάλες παραλίες. Παλαιότερα λειτουργούσε ως χώρος κατασκήνωσης, με υποδομή για σκηνές, λουτρικές εγκαταστάσεις και αναψυκτήριο. Η πρόσβαση ήταν περιορισμένη σε αυτόν τον χώρο και γινότανε μόνο από όσους διέμεναν εκεί. Η περιοχή της κατασκήνωσης ήταν συνολικά 16 στρέμματα και ήταν σημαντικό ζωτικό στοιχείο για το νησί. Το αναψυκτήριο βρισκόταν κοντά στο μονοπάτι, ώστε να μπορεί ο περιπατητής να προμηθευτεί τα απαραίτητα (τροφήμα, αναψυκτικά) για την καλύτερη διήμευση στην παραλία. Έπαιρνε νόημα η διαδρομή, διότι ο περιπατητής έκανε μία στάση προτού συνεχίσει. Τέσσερα χρόνια λειτουργήσε η κατασκήνωση και η κοινότητα του νησιού απαγόρευσε τη λειτουργία της για υγειονομικούς λόγους. Η περιοχή ερήμωσε, αφέθηκαν στο χρόνο οι διάφορες υποδομές και τώρα υπάρχουν κάποια ίχνη από την παλαιότερη ιδιότητα της περιοχής.

Προτείνεται να γίνει μία αναδιαμόρφωση της συγκεκριμένης περιοχής, ώστε να επαναφερθεί αυτή η ζωντάνια και η ένταση σε εκείνο το σημείο. Ο γραμμικός χειρισμός αποτέλεσε οδηγό μορφοποίησης του τοπίου λαμβάνοντας υπόψιν τις λέξεις κίνηση-στάση-σώμα στο σχεδιασμό. Δημιουργούνται στην περιοχή δίκτυα κινήσεων, δίκτυα αισθήσεων και δίκτυα στάσεων. Προτείνεται η χάραξη μια πορείας που λειτουργεί ως μέσο μετάβασης, ένας περίπατος που να προσελκύσει τον κόσμο να ανακαλύψει την περιοχή. Για να ορίσουμε την κίνηση στο τοπίο, αναζητήσαμε ως εργαλείο σχεδίασης ένα φυσικό δεδομένο: την υπάρχουσα φύτευση που αποτελεί το στοιχείο οργάνωσης του χώρου. Διαγραμματικά, η παρέμβασή διαμορφώνεται ως άθροισμα τριών παραμέτρων: την κίνηση του σώματος, το ανοιχτό και κλειστό περιβάλλον που συναντάει η κίνηση των περιπατητών, και οι στάσεις που δημιουργούνται σε κάθε σημείο είτε για παρατήρηση και ενατένιση του τοπίου είτε για μια επιτόπια δραστηριότητα. Η κυρίαρχη ιδέα που εξυπηρετεί αυτός ο χειρισμός, είναι η περιοχή να παραλαμβάνει συνεχώς της βασικές ροές κίνησης των περιπατητών στο παραλιακό μονοπάτι, να τις διαχέει μέσα σε αυτό και να τις συνδέει με τις δυο παραλίες. Ο χειρισμός αυτός, αποτέλεσε και οδηγό μορφοποίησης του εδάφους και γενικότερα διαμόρφωσης του τοπίου. Ο σχεδιασμός των διαδρομών στην περιοχή είναι

αποτέλεσμα της βιωματικής μας εμπειρίας με τον συγκεκριμένο χώρο. Η τελική χάραξη έγινε πάνω σε ίχνη παλαιών μονοπατιών.

Το υπάρχον παραλιακό μονοπάτι ορίζεται από τους θάμνους (υπάρχουσα φύτευση της περιοχής) και από ένα πέτρινο τοίχιο το οποίο βρίσκεται κατά μήκος της περιοχής. Παρατηρείται ένας ρυθμός στη διαδρομή κλειστού-ανοιχτού, όπου τον καθορίζει η υπάρχουσα φύτευση, όπου μία υφίσταται και μία διακόπτεται. Σε ορισμένα σημεία το μεγάλο ύψος των θάμνων και το περιορισμένο πλάτος του μονοπατιού βοηθάει στη συμπίεση της κίνησης και στην περιορισμένη θέαση. Αυτός ο ρυθμός κλειστού-ανοικτού βοηθάει πολύ στην ανάπτυξη ενός δικτύου αισθήσεων από τον παρατηρητή, όπου η διαδρομή του προσφέρει συνεχείς αλλαγές στο οπτικό του πεδίο. Στην περιοχή μας εντοπίζονται θαμνώδεις εκτάσεις με την ονομασία αλμυρίκι που ανήκουν στη μακία βλάστηση. Είναι δενδρύλλια που βρίσκονται αυτοφυή σε πολλές παραθαλάσσιες περιοχές της Ελλάδας και της Μεσογείου, κοντά σε παραλίες, όχθες ποταμών και ρέματα που ο υδάτινος ορίζοντας είναι υφάλμυρος. Το αλμυρίκι έχει δυνατό ριζικό σύστημα και οι ρίζες του διακλαδώνονται φτάνοντας σε μεγάλο βάθος. Τα κλαδιά του είναι λεπτά και τα φύλλα του είναι πολυάριθμα σχηματίζοντας λέπια. Τα άνθη του είναι πολύ μικρά ρόδινα ή λευκορόδινα, διατάσσονται δε σε μακριές ταξιανθίες και φύονται στα άκρα των κλαδιών. Η φυτική αυτή διάπλαση είναι τόσο πυκνή, ώστε σχηματίζει ένα αδιαπέραστο τείχος. Τα περισσότερα από αυτά τα φυτά είναι αειθαλή και έχουν γυαλιστερά, σκληρά και αγκαθωτά φύλλα, έτσι προσαρμόζονται στο ζεστό και ξηρό κλίμα. Εξαιρετικά ανθεκτικό στη ξηρασία και στην αλατότητα του εδάφους ευνοείται κιόλας από το ράντισμα με θαλασσινό νερό. Καλλιεργείται κατά μήκος των ακτών ως καλλωπιστικό, για τη δημιουργία ανεμοφρακτών, αλλά και για τη σκιά του στις παραλίες. Παράλληλα με την εξωτερική διαδρομή προτείνεται και η δημιουργία μίας νέας διαδρομής, εσωτερικά της περιοχής. Ο σχεδιασμός της βασίζεται κυρίως στα ίχνη της περιοχής και στην παλιά της λειτουργία. Με αυτόν τον τρόπο επανασχεδιάζεται η περιοχή και προσπαθεί να αποκτήσει την παλιά δυναμική της. Η επανάχρηση των δυο βασικών εισόδων, που λειτουργούσαν και παλαιότερα, ήταν από τις αρχικές σχεδιαστικές κινήσεις, για τη σύνθεση της νέας διαδρομής. Με αυτόν τον τρόπο ο περιπατητής θα μπορεί να επιλέγει, εάν θέλει, να εισέλθει στην εσωτερική διαδρομή για μία επιτόπια στάση, είτε να συνεχίσει στην εξωτερική διαδρομή και να λάβει μέρος στα υπόλοιπα μικροσυμβάντα του φυσικού μονοπατιού. Στην εσωτερική διαδρομή δημιουργούμε ένα τεχνητό όριο από καλαμωτή πάχους 3 χιλιοστών. Η καλαμωτή αποτελείται από δυο σειρές πλαισίων διαστάσεων 2μ x 2μ, τα οποία τοποθετούνται με τέτοιο τρόπο, ώστε να εμποδίζεται η όραση και η κίνηση πέρα από το όριο. Βάζει τον εισερχόμενο σε μία λογική να ανακαλύψει μόνο τα μικροσυμβάντα που λαμβάνουν μέρος κατά μήκος της διαδρομής. Οι σειρές πλαισίων παρατίθενται εναλλάξ η μία με την άλλη και σε βάθος 20 εκ. Την μεταξύ τους απόσταση την αφήσαμε για λόγους αισθητικής και για να μην υπάρχει ένα συνεχόμενο όριο που ίσως προκαλούσε μία μονοτονία, αλλά και για λόγους οπτικής, ώστε να μπορεί το βλέμμα του περιπατητή να τρυπώνει σε ορισμένο σημείο στο εσωτερικό της υπόλοιπης έκτασης και να ικανοποιείται η ανθρώπινη περιέργεια. Ο βασικότερος όμως λόγος που σχεδιάστηκε το τεχνητό όριο, είναι για να κατευθύνει το βλέμμα του εισερχόμενου προς τη θάλασσα. Επιπλέον το τεχνητό όριο βοηθάει και στον προσδιορισμό της πορείας, διότι εκεί που επιθυμούμε να εισβάλλει ο περιπατητής διακόπτεται και έρχεται αντιμέτωπος με τις υπόλοιπες λειτουργίες της

περιοχής. Η λογική του Πικιώνη στο σχεδιασμό του Φιλοπάππου με τις πολλαπλές οράσεις και φυγές έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στον επανασχεδιασμό της περιοχής μας. Ο Πικιώνης αντλώντας στοιχεία από τη δυτική και την ανατολική παράδοση προσδίδει στην κίνηση και στο περπάτημα μία σχεδόν τελετουργική διάσταση. Προσεγγίζοντας τη φύση ως 'ιερό πρόσωπο', δίνει μεγάλη προσοχή σε κάθε λεπτομέρεια. Αναζητά μία σχέση με τα πράγματα αρχετυπική. Για να το πετύχει αυτό, αφουγκράζεται το 'πνεύμα του τόπου', την ιστορία και την μνήμη. Αφενός μελετάει σε βάθος και αναδεικνύει το ιστορικό υπόβαθρο του τόπου. Αφετέρου χειρίζεται με προσοχή το φυσικό ανάγλυφο και προσπαθεί ώστε οι επεμβάσεις του να είναι απόλυτα εναρμονισμένες με αυτό. Το συνδυαστικό εργαλείο που χρησιμοποιεί κάθε φορά είναι οι επιλεγμένες οπτικές φυγές, που όπως είδαμε είναι μαθηματικά προσδιορισμένες με βάση τη θεωρία των αρμονικών χαραξέων. Τα όρια των διαμορφώσεων σε πολλά σημεία δεν είναι σαφή, διότι με αυτόν τον τρόπο παροτρύνουμε τον περιπατητή σε μία παράλληλη ανάγνωση της σύνθεσης με το τοπίο. Η αίσθηση του ανολοκλήρωτου που ίσως δημιουργείται γίνεται με τρόπο, ώστε να μπορεί η φύση να εισχωρήσει μεταμορφώνοντας το και τονίζοντας παράλληλα τη μεταβλητότητα του. Μέσα από αυτά προσπαθούμε να οργανώσουμε το βλέμμα του περιπατητή και να δημιουργήσουμε μία άυλη σύνθεση, που λειτουργεί ταυτόχρονα με την υλικότητα της κατασκευής. Οι χαραξείς διακρίνονται σε επιλεγμένα στοιχεία στάσης και θέας, μέσα από το εσωτερικό μονοπάτι, τις υπάρχουσες φυτεύσεις και ορίζουν την θέση των κατασκευών. Οι οπτικές φυγές δείχνουν τα σημεία των κατασκευών που τοποθετούνται και εσωτερικά και εξωτερικά της περιοχής. Από ένα σημείο δημιουργούμε πολλαπλές οράσεις, λαμβάνοντας σοβαρά και την υπάρχουσα φύτευση, αυτό το παιχνίδι κλειστού-ανοικτού που δημιουργείται στο οπτικό μας πεδίο. Το καθοριστικό σημείο είναι το σημείο που ενώνονται οι οπτικές φυγές και έχει τις περισσότερες θεάσεις προς τα έξω. Η οργάνωση του βλέμματος προκαλεί την κίνηση του παρατηρητή με διαφορετικές ποιότητες. Κάθε μία θέση προσφέρει και μία διαφορετική οπτική του χώρου. Το βλέμμα δεν είναι παθητικό, αντίθετα δημιουργεί ρυθμό στη σύνθεση, όντας παρόν σε κάθε στάδιο της διαδρομής.

Οι κατασκευές φιλοξενίας αποτελούνται από ένα αναψυκτήριο στην εσωτερική διαδρομή με αποθηκευτικούς χώρους, ένα χώρο αποδυτηρίων και ένα χώρο wc. Κατασκευή φιλοξενίας αποτελεί και το πρότυπο που δημιουργήσαμε, καθώς μεταλλάσσεται σε σκίαστρο στην εσωτερική διαδρομή και σε ξαπλώστρα στην εξωτερική διαδρομή. Τα υλικά που χρησιμοποιούνται στις κατασκευές μας και γενικότερα σε όλη τη σύνθεση του τοπίου είναι υλικά της περιοχής που προϋπήρχαν, ώστε να εναρμονίζονται σε μεγάλο βαθμό στο τοπίο και να γίνονται ένα με αυτό. Το κοινό καλάμι είναι ένα φυτό που βρίσκεται σε αφθονία στην περιοχή και αποτέλεσε το βασικό υλικό για όλες μας τις κατασκευές. Εξαιρετικά ανθεκτικό φυτό βρίσκεται κατά μήκος των ακτών, ποταμών, υδροβιότοπων και γενικά αρέσκειται σε υγρά εδάφη. Μπορεί όμως να υπάρξει και σε άνυδρα, ξηρά και χαλικιώδη εδάφη. Μπορεί να καλλιεργηθεί για να προστατεύσει τη γη από τη διάβρωση, για τη δημιουργία διαφόρων ανεμοφρακτών, προστασία διαφόρων καλλιεργειών, σαν καλλωπιστικό, για τη δημιουργία στεγάστρων και πρόχειρων καταλυμάτων. Είναι ένα από τα καλύτερα υλικά για ηλιοπροστασία.

Στη μέση της εσωτερικής διαδρομής συναντά κανείς το αναψυκτήριο. Είναι το σημείο εκείνο που συναντούνται οι περισσότερες αν όχι όλες οι οπτικές φυγές. Είναι ένας στεγασμένος χώρος από μεταλλικό σκελετό διατομής Φ5 και επικάλυψη από καλάμια πάνω στον σκελετό δεμένα με σύρμα. Το μήκος του είναι 15,5 μ και το μέγιστο πλάτος του είναι 3,15μ. Οι μεταλλικές κολώνες πακτώνονται στο έδαφος. Κατά μήκος αυτού του στεγάστρου υπάρχουν στις δύο άκρες του, από τη μία και από την άλλη πλευρά οι κατασκευές του πάγκου. Στο ένα κομμάτι υπάρχουν ψυγεία και το υπόλοιπο κομμάτι λειτουργεί ως χώρος φύλαξης αντικειμένων. Όπως στο τεχνητό όριο της εσωτερικής διαδρομής δημιουργούνται μικρά οπτικά κενά στην όψη, έτσι μεταφέρουμε το κενό αυτό σε επίπεδο κάτοψης για το σχεδιασμό του στεγάστρου. Αυτό επιτυγχάνεται με την εναλλαγή των επιπέδων της οροφής από το 2.20μ στο 2.75μ και αντίστροφα. Με το στέγαστρο επιτυγχάνεται η σκίαση σε ένα μεγάλο κομμάτι της εσωτερικής διαδρομής, ώστε το κομβικό αυτό σημείο να λειτουργήσει για τους χρήστες ως μία προσωρινή στάση αλλά και για ενατένιση του τοπίου. Λειτουργεί παράλληλα ως ένα σημείο σύναξης και συγκέντρωσης όλων των επισκεπτών της περιοχής. Τα αποδυτήρια και τα WC κατασκευάζονται από έναν μεταλλικό σκελετό διατομής Φ5 με επικάλυψη καλάμιών εξωτερικά. Παρουσιάζουν καμπύλα μορφή και οι μεγαλύτερες διαστάσεις τους από τη μία άκρη στην άλλη είναι 7μ χ 4μ. Η καμπυλότητα των κατασκευών προήλθε από το περίγραμμα των θάμνων. Αποτελούνται από ένα μεταλλικό σκελετό, ο οποίος εξωτερικά ντύνεται με μία στρώση από καλάμια, στην οποία αφήνουμε δύο σχισμές 15 εκατοστών, μία στο επάνω μέρος και μία στο κάτω, για καλύτερο αερισμό και φωτισμό του χώρου. Η επιλογή του χώρου τοποθέτησης των αποδυτηρίων αλλά και το σχήμα που έχουν έγινε βάσει των οπτικών φυγών αρχικά και κατά δεύτερο λόγο διότι στα σημεία αυτά οι θάμνοι με τη μορφή τους φαίνονται σαν να “αγκαλιάζουν” τις κατασκευές.

Οι πάγκοι του αναψυκτηρίου, τα σκίαστρα και η ξαπλώστρα είναι κατασκευασμένα από αυτό το πρότυπο, το οποίο επαναλαμβάνεται όσες φορές χρειάζεται για να αλλάξει και η μορφή του και η λειτουργία του. Αναγκαία ήταν η πρόβλεψη και ο σχεδιασμός του σκίαστρου, διότι η περιοχή και γενικότερα όλο το νησί λόγω της χαμηλής βλάστησης, αντιμετωπίζει σοβαρή έλλειψη σκίασης. Με το σχεδιασμό αυτό προβλέπεται η πρόληψη των επισκεπτών από τον ήλιο καθόλη τη διάρκεια της παραμονής τους στην παραθαλάσσια περιοχή. Η κατασκευή αυτή θα προσφέρει προστασία, θα ικανοποιεί τις βασικές ανάγκες, θα έχει αντοχή στις καιρικές συνθήκες και θα μπορεί να στηθεί σχετικά εύκολα στο χώρο και να μετακινηθεί. Μία μεταβαλλόμενη κατάσταση δημιουργείται στην περιοχή, αφού όλα μπορούν να μεταβάλλονται, να μεταστρέφονται και να μετακινούνται. Το πρότυπο των κατασκευών ή πρότυπο φιλοξενίας αποτελείται από ένα ξύλινο πλαίσιο διαστάσεων 1.00μ χ 0,50 μ. με διατομή ξύλου 3 χ 4 mm, στο οποίο το εσωτερικό του πακτώνουμε τα καλάμια, τα οποία τα πλέκουμε μεταξύ τους με μεταλλικό σύρμα, ώστε να πετύχουμε την καλύτερη δυνατή σταθερότητα ανάμεσα στο πλαίσιο. Για τον πάγκο χρειάζονται συνολικά 6 πρότυπα, (2-2-2) με ύψος 95cmx95 cm Για το σκίαστρο χρειάζονται 10 πρότυπα, (1-3-2-3-1) με ύψος 1,46 και μέγιστο άνοιγμα 2,85μ. Για την ξαπλώστρα χρειάζονται 9 κομμάτια (4-3-2) και μπορεί να φιλοξενηθούν και δυο άτομα.

Για τη δημιουργία του πρότυπου-πλαίσιου χρησιμοποιήσαμε 3 χ 4 mm διατομή ξύλου. Αφού τα κόψαμε στο κατάλληλο μέγεθος τα ενώσαμε με ξυλόκολλα, με ξυλόβιδες M6 και για την επικάλυψη τους χρησιμοποιήσαμε καβίλιες 6 χιλιοστών. Οι βίδες allen M8 χρησιμοποιήθηκαν για την ένωση των πλαϊσίων μεταξύ τους και για να δημιουργηθούν οι

καταλληλες αρθρώσεις . Εξωτερικά των πλαισίων τοποθετήσαμε ξυλάκια με τρύπες από τη μία πλευρά με πεταλούδες Μ6 ,ώστε να μπορεί ο καθένας να στήνει την κατασκευή του και να του προσδίδει οποιαδήποτε κλίση επιθυμεί. Τα εξωτερικά ξυλάκια βοηθάνε πολύ και στη στήριξη των πλαισίων μεταξύ τους και στην απόκτηση σταθερότητας, παρόλο που υπάρχουν και οι αρθρώσεις. Επιπλέον ο χρήστης με τη δυνατότητα επιλογής της κλίσης μπορεί, εάν επιθυμεί να μην χρησιμοποιεί τα 2 κομμάτια που βρίσκονται στο επάνω μέρος της κατασκευής και έχουν τη λογική του σκίαστρου. Η ίδια η ξαπλώστρα έχει τη δυνατότητα να πάρει πολλές διαφορετικές μορφές καθίσματος και να ικανοποιήσει τις περισσότερες διαθέσεις των χρηστών της. Οι ξαπλώστρες τοποθετούνται κατά μήκος της ακτής με βάση τις οπτικές φυγές και επιλέγουμε σε κάποια σημεία να δημιουργούνται πυκνώσεις και αραιώσεις, ώστε να επιτυγχάνεται είτε η απομόνωση που πιθανότατα επιζητούν, είτε η συνένωση και επικοινωνία με άλλους ανθρώπους. Το σκίαστρο και η ξαπλώστρα ακολουθούν τη θραυσματική λογική σχετικά με την τοποθέτηση τους μέσα στην περιοχή.

Στόχος είναι η αξιοποίηση των δυνατοτήτων του νησιού για την ανάπτυξη του περιπατητικού τουρισμού. Προσπαθούμε να αναδείξουμε την πορεία του εκάστοτε μονοπατιού,ως ελκυστικού περιπάτου με δυνατότητες στάσεις και ανάπαυσης. Με ήπιες τεχνικές παρεμβάσεις γίνεται προσπάθεια να αποκαταστήσουμε παρά να αλλοιώσουμε το περιβάλλον και τη λειτουργία του μονοπατιού. Οι γενικές κατευθύνσεις σχεδιασμού είναι η μεταβλητότητα και η προσαρμοστικότητα, οι οποίες θέτουν λειτουργικές και χωρικές παραμέτρους, αλλά και μια σύγχρονη αισθητική, ώστε οι νέες επεμβάσεις να είναι άμεσα ορατές. Οι δύο διαδρομές που δημιουργούνται ,η μία από φυσικό όριο και η άλλη από τεχνητό καθώς και τα μικροσυμβάντα στην περιοχή, έρχονται να ξαναζωντανέψουν την περιοχή .Απευθύνεται στον χρήστη που θέλει να βιώσει την περιοχή με τον πιο εναλλακτικό τρόπο. Ο χρήστης χρησιμοποιεί τη μονάδα προσωρινής φιλοξενίας ανάλογα με τη δική του προσωπικότητα ,φαντασία και επιθυμία και σύμφωνα με τους περιορισμούς και τις δυνατότητες του χώρου.

βιβλιογραφία

Κοτιωνης Ζησης , Το ερωτημα της καταγωγης στο έργο του Δημητρη Πικιωνη
, Διδακτορικη Διατριβή , Αθήνα 1994

Κοτιωνης Ζήσης, Η τρέλα του τόπου, Εκδοσεις Εκκρεμες, Αθήνα 2004

Αφιέρωμα 'Dimitris Pikionis ,Architect 1887-1968,A Sentimental
Topography ' , Architectural Association , London 1989

περιοδικα

Η Καθημερινη-Επτά Ημέρες , 16/10/2004

‘Αφιερωμα στο Δημητρη Πικιωνη’

ηλεκτρονικη βιβλιογραφια

www.koufonisia.gr

<http://el.wikipedia.org/almuriki>

<http://el.wikipedia.org/kalami>

πηγες εικονων

σελιδες 1,2,5-14,16-38 από προσωπικο αρχαιο

σελιδες 3,15 από Αφιέρωμα 'Dimitris Pikionis ,Architect 18871968,

A Sentimental Topography ' , Architectural Association , London 1989

